

Til Justitsministeriet
Strafferetskontoret

Email: strafferetskontoret@jm.dk

24. januar 2024

Høring over udkast til ændring af retsplejeloven (ændring af reglerne om hastesikring og udlevering af oplysninger om teletrafik samt reglerne om genoptagelse af straffesager m.v.)

Ved brev af 20. december 2023 har Justitsministeriet sendt ovennævnte lovudkast i høring (sagsnr. 2022-02253). Teleindustrien (TI), Dansk Erhverv (DE) og IT-Branchen (ITB) takker for høringen.

TI, DE og ITB har nedenstående bemærkninger til lovudkastet, som alene omhandler lovforslagets § 1, punkt 2 - 9.

TI, DE og ITB hilser det velkomment, at retsplejelovens bestemmelser om hastesikring og registrering og opbevaring af trafikdata med lovforslaget bringes i overensstemmelse med den retspraksis, som har været anvendt i Danmark på baggrund af EU-Domstolens dom af 5. april 2022 (sag nr. C-140/20).

TI, DE og ITB støtter endvidere, at Justitsministeriet med lovforslaget generelt har foretaget en præcisering og ordensmæssig gennemgang af retsplejelovens regler på områder.

Målrettet personbestemt registrering og opbevaring af trafikdata, jf. retsplejelovens § 786 b.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger (side 9) for så vidt angår § 786 b om registrering og opbevaring af trafikdata vedrørende personer, der er dømt for grov kriminalitet, at det ved bekendtgørelse er fastsat, at § 786 b ikke finder anvendelse. Det fremgår yderligere, at dette forhold er beskrevet i bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

TI, DE og ITB har ikke i lovforslagets bemærkninger til de enkelte bestemmelser kunne finde yderligere beskrivelse af, at der er en midler-

tidig fravigelse af dele af retsplejelovens bestemmelser om målrettet registrering og opbevaring af trafikdata, således at § 786 b ikke finder anvendelse.

2

Som teleselskaberne har forstået det, er der betydelig usikkerhed om, hvorvidt målrettet personbestemt registrering og opbevaring af trafikdata, jf. § 786 b, på noget tidspunkt vil være relevant at tage i anvendelse, og om det i praksis bidrager med en yderligere efterforskningsmæssig værdi. Skulle bestemmelsen blive taget i anvendelse, forudsætter det et betydeligt udviklingsarbejde hos både politiet og hos de enkelte teleselskaber. Der er dermed skabt en betydelig usikkerhed om, hvorvidt selskaberne risikerer at skulle afholde betydelige omkostninger til udvikling af systemer, som kan varetage denne funktion.

TI, DE og ITB skal på den baggrund opfordre til, at der tages skridt til at gøre den midlertidige suspendering af den personmålrettede logning permanent ved at fjerne dette krav fra loven. Alternativt bør der i lovforslagets bemærkninger indføres bemærkninger om Justitsministeriets overvejelser om den midlertidige suspendering af målrettet personbestemt registrering og opbevaring af trafikdata, samt en beskrivelse af, om og under hvilke omstændigheder den midlertidige suspension kunne tænkes at blive ophævet, og med hvilken tidsfrist dette vil ske. Dette vil bidrage betydeligt til at øge forudsigeligheden i lovgivningen på dette område.

I forhold til, om der helt generelt er behov for at indføre målrettet personbestemt registrering og opbevaring af trafikdata, jf. § 786 b, skal TI, DE og ITB bemærke, at hensynet bag bestemmelsen efter TI, DE og ITB's vurdering alternativt kan varetages ved, at hastesikring anvendes i stedet. Endvidere kan det bemærkes, at hastesikring generelt er et væsentligt mindre indgribende redskab at tage i anvendelse.

Frist for udvikling af systemer til varetagelse af geografisk målrettet logning.

Rigspolitiet har fra og med den 28. juni 2022 pålagt teleudbydere at foretage målrettet geografisk registrering og opbevaring af trafikdata i medfør af retsplejelovens § 786 c, stk. 1, nr. 1, og stk. 2.

Det fremgår af lovbemærkningerne (side 9), at Rigspolitiet dermed har pålagt teleudbyderne at foretage den målrettede registrering og opbevaring af trafikdata, som er mulig med udbydernes og politiets nuværende it-systemer.

TI, DE og ITB bemærker, at efterlevelsen af krav om målrettet geografisk registrering og opbevaring, jf. § 786 c, på nuværende tidspunkt forudsætter, at selskaberne tillige er underlagt pligt, jf. § 786 e, til general og udifferentieret registrering og opbevaring af trafikdata.

Såfremt teleselskaberne skal efterleve krav om geografisk målrettet logning, uden at der samtidig er stillet krav om generel og udifferentieret logning, så forudsætter det udvikling af specifikke it-systemer,

som er afgrænset til at kunne varetage denne opgave. Det er it-systemer, som teleselskaberne på ingen måde har en egeninteresse i at udvikle. Da der er tale om en større it-udviklingsopgave hos mobil-selskaberne, forventes disse it-systemer at kunne implementeres og tages i anvendelse 15 måneder efter, at de tekniske grænseflader og krav til systemerne er afklaret i dialog med Rigspolitiet. Denne dialog er endnu ikke afsluttet.

Hastesikring

Det fremgår af lovbemærkningerne (side 12), at *"efter § 786 a, stk. 2, skal et pålæg om hastesikring bl.a. afgrænses til alene at omfatte de data, der skønnes nødvendige for efterforskningen, og sikringsperioden skal være så kort som mulig og kan ikke overstige 90 dage. Pålægget kan forlænges, men højst med 90 dage ad gangen."* [TI's understregning]

TI, DE og ITB finder det problematisk, at der ikke automatisk foretages domstolsprøvelse af, om anmodningen om hastesikring er afgrænset til alene at omfatte de data, der skønnes nødvendige for efterforskningen.

Det forekommer ofte, at pålæg om hastesikring ikke følges op af en efterfølgende begæring om udlevering af de hastesikrede data (efter kendelse) eller efterfølgende følges op med en domstolskendelse om udlevering af en delmængde af de hastesikrede data, fx en kortere periode, et mindre søgeområde eller færre personer, end pålægget om hastesikring omfattede. Det efterlader et indtryk af, at der i praksis foretages hastesikring af data i videre omfang end nødvendigt for efterforskningen.

I forhold til denne praksis vil den på side 21 nævnte efterfølgende domstolskontrol af indgreb i form af hastesikring reelt ikke finde sted.

TI, DE og ITB finder det betænkeligt, at der således ikke er sikkerhed for, at den effektive prøvelse af indgreb i form af hastesikring finder sted, således som EU-Domstolen foreskriver i La Quadrature du Net-dommens præmis 163.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der siden stramningen af retsplejelovens regler for anvendelse af generel og udifferentieret loggede data er sket en betydelige stigning i politiets anvendelse af hastesikring.

TI, DE og ITB foreslår på den baggrund, at der fastsættes regler om, at politiets pålæg om hastesikring altid efterfølgende automatisk skal forelægges for retten til godkendelse.

Domstolskontrol ved edition efter § 804 a

TI, DE og ITB skal kvittere positivt for den foreslåede ændring i lovforslagets punkt 8, hvorefter der ved pålæg af edition af trafik- og lokaliseringsdata foretaget på øjemedet, indføres en pligt for politiet til at forelægge sagen for retten til godkendelse inden 24 timer fra ind-

grebets iværksættelse, uanset om den, som indgrebet retter sig mod, anmoder om, at spørgsmålet indbringes.

4

Denne ændring vil bidrage til at styrke retssikkerheden på området.

TI, DE og ITB står naturligvis til rådighed for uddybning af hørings-svaret eller besvarelse af Justitsministeriets eventuelle spørgsmål.

Med venlig hilsen

Martin Jensen Buch
Chefkonsulent
IT-Branchen

Poul Noer
Fagchef for telepolitik
Dansk Erhverv

Jakob Willer
Direktør
Teleindustrien